

ÖZ

Konu: KIRGIZCA VE TÜRKÇEDE ORTAK KELİMELERDEKİ FONOLOJİK ÖZELLİKLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Taalaybek ABDİYEV

Hazırlayan: Feryal CEBE

30. 04. 2008, XII + 199 Sayfa

Kırgızca ve Türkçede Ortak Kelimeler üzerine yapılan bu tez, fonolojik bir çalışmadır. 6 bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Kırgızca ve Türkiye Türkçesindeki ses hadiseleri tarihi ve coğrafi açıdan değerlendirilmiştir.

II. Bölümde Kırgızcadaki ünlüler incelenmiştir.

III. Bölümde Kırgızcadaki ünsüzler Türkiye Türkçesiyle karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve çeşitli gruplara ayrılmıştır.

IV. Bölümde ortak söz varlığı unsurları tespit edilmiş ve tablolar halinde verilmiştir.

V. Bölümde Kırgızca ve Türkçedeki yazılışı ve anlamı aynı olan kelimeler (ortak kelimeler) tespit edilip tablo halinde verilmiştir.

VI. Bölümde Kırgızca en çok kullanılan ve Türkiye Türkçesiyle fonetik açıdan farklılık gösteren bazı ekler incelenmiştir.

Sonuç bölümünde ise çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Ek kısmında ise çalışmada kullanılan kelimeler sözlük halinde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırgız Türkçesi, Türkiye Türkçesi, Eski Türkçe, karşılaştırmalı ses bilgisi, fonetik.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

**Темасы: КЫРГЫЗЧА ЖАНА ТҮРКЧӨДӨГҮ ОРТОК СӨЗДӨРДҮН
ФОНОЛОГИЯЛЫК ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ**

МАГИСТРДИК ДИССЕРТАЦИЯ

Жетекчиси: Доц. Др. Таалайбек Абдиев

Даярдаган: Феряль Жебе

30. 04. 2008, ХІІІ + 199

Кыргызча жана түркчөдөгү орток сөздөр боюнча изилденген бул диссертация фонологиялык эмгек болуп саналат. Диссертация 6 бөлүмдөн турат.

Киришүү бөлүмүндө кыргызча жана түркчөдөгү тыбыштык кубулуштар тарыхый жана географиялык планда каралды.

II бөлүмдө кыргызчанын үндүүлөр категориясы изилденди.

III бөлүмдө кыргызча жана түркчөдөгү үнсүздөр категориясы салыштырылып, түрдүү топтор боюнча классификацияланды.

IV бөлүмдө эки тилде мааниси бирдей болуп, айрым тыбыштык кубулуштук өзгөчөлүктөргө ээ болгон орток сөз байлыгы такталып, таблицалар түрүндө берилди.

V бөлүмдө кыргызча жана түркчөдө тыбыштык жана маанилик жактан абсолюттук бирдейликти түзгөн сөздөрдүн системасы таблицалар түрүндө берилди.

VI бөлүмдө кыргызчада активдүү колдонулган айрым мүчөлөрдүн түркчөдөгү фонетикалык айырмачылыктары изилденди.

Корутунду бөлүмүндө болсо, диссертацияга жалпысынан баалоо жүргүзүлдү.

Тиркеме бөлүмүндө болсо, диссертацияда колдонулган сөздөр алфавиттик тартип боюнча сөздүк түрүндө берилди.

Ачкыч сөздөр: кыргызча, түркчө, байыркы түркчө, салыштырма фонетика, фонетика.

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

**Тема: ФОНОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ОБЩИХ СЛОВ КЫРГЫЗСКОГО И
ТУРЕЦКОГО ЯЗЫКОВ**

МАГИСТЕРСКАЯ ДИССЕРТАЦИЯ

Научный руководитель: Доц. Др. Таалайбек Абдиев

Подготовила: Феряль Жебе

30. 04. 2008, XIII + 199

Данная диссертация, охватывающая общий словарь кыргызского и турецкого языков является фонологической работой. Она состоит из шести глав.

В **вводной** части рассматриваются фонетические явления кыргызского и турецкого языков в исторических и географических планах.

Во **II части** изучается гласная категория кыргызского языка.

В **III части** сравниваются согласные категории кыргызского и турецкого языков, затем они классифицированы по разным группам.

В **IV части** изучаются общие слова двух языков, которые дифференцирующие по некоторым звуковым явлениям, но означающие общие значения. Эти слова даны в системе таблиц.

В **V части** даются таблицы тех слов, у которых значения и звуковые явления составляют абсолютную параллельность кыргызского и турецкого языков.

В **VI части** рассматриваются некоторые аффиксы, активно употребляющие в кыргызском языке, и сравнены с турецкими фонетическими свойствами.

В **заключительной части** дается общая оценка для диссертаций.

В конце диссертации прилагаются слова по алфавитной системе, использованные в диссертации, в виде словаря.

Ключевые слова: кыргызский язык, турецкий язык, старо-тюркский язык, сравнительная фонетика, фонетика.

ABSTRACT

**Subject: PHONETIC CHARACTERS OF COMMON WORDS IN THE KYRGYZ AND
TURKISH LANGUAGES**

Scientific Adviser: Assoc. Prof. Taalaibek Abdiev

Prepared by: Feryal CEBE

30. 04. 2008, XIII + 199

This dissertation prepared to learn phonetic features of common words in Kyrgyz and Turkish, consists of 6 parts.

In the introduction is researched phonetic facts of Kyrgyz and Turkish in the historical and geographical aspects.

In the second part is studied vowel sounds of the Kyrgyz language.

In the third part is compared consonant sounds between Kyrgyz and Turkish, then words are classified in different groups.

In the fourth part is researched common words of two languages, which are similar in meaning, but not in phonetic features. These words are given in the tables.

In the fifth part are given tables of words, that show similarity in meaning and phonetic features of Kyrgyz and Turkish.

In the sixth part are studied some suffixes, that are used in Kyrgyz widely; they are compared with Turkish sound features.

In the conclusion is done general conclusion for dissertation.

In the end of dissertation are appended words in alphabetical system, which were used in the dissertation, as a vocabulary.

Key words: the Kyrgyz language, the Turkish language, Old Turkish, comparative phonetic, phonetic.